

[Socialministeren.]

således til rette, at udgifter af denne art ikke anmeldes til det offentlige. Det er imidlertid ikke muligt ud fra bestemmelsens ordlyd at gennemføre en linealordning. Det kan ikke udelukkes, at der kan foreligge en særlig situation, hvor et lokalt udvalg ud fra sit kendskab til personer og forhold vil finde det rimeligt at bidrage til betaling af licens, idet man er stillet over for de vide rammer for ydelse af hjælp, som loven fastsætter for værnepligtstilfælde.

Forholdet er nok det, at spørgsmålet om betaling af licens endnu kun er aktuelt i forholdsvis få tilfælde. Skulle det være en almindelig foreteelse, måtte man overveje spørgsmålet om fri licens, men jeg tvivler i øvrigt på, at det ville føre til en positiv løsning; radiorådet holder sig her med rette til en streng kurs.

Søren Andersen: Jeg takker den højtærede minister for svaret. Jeg vil gerne sige et par ord i anledning af besvarelsen og endelig stille et tillægsspørgsmål.

Det er rigtigt, at tanken er, at man skal værne rammen om familien, men jeg nævnte med vilje, at det drejer sig om førstegangsendkaldte; forholdet kan være anderledes, hvis der er tale om ældre, der indkaldes på ny. Hvis det drejer sig om folk, som i almindelighed ikke er 20 år, er det så ikke noget ejendommeligt, at de allerede, selv om det måske har været nødvendigt for dem at stifte hjem, har engageret sig med så dyre ting som fjernsyn, som endnu kun et begrænset udsnit af befolkningen har råd til at erhverve? Jeg mener, at sådan som forholdene er for dem, havde der været al grund til at vente.

Det er rigtigt, at man ikke kan have en linealordning, men eftersom spørgsmålet er blevet besvaret af Københavns magistrat, frygter jeg, at man i almindelighed vil bruge reglen således, at der her kan ske misbrug. Det er det, jeg har forsøgt at få dæmmet op imod.

Til slut vil jeg gerne stille dette tillægsspørgsmål til den højtærede minister: er der sendt et nyt cirkulære ud, der giver anledning til en lempeligere administration? Det er da ikke helt sikkert, at man i tinget vil være enig med den højtærede minister om noget sådant. I hvert fald vil jeg fore-

trække, at eventuelle ændringer kommer frem i lovsform i stedet for at ske administrativt.

Socialministeren (Bomholt): Vi har faktisk fælles indstilling til problemet, men der er vel nok indtil videre en lille forskel i opfattelsen af, hvorledes ansvaret skal fordeles, idet jeg har ansvaret for administrationen af lovparagraffen, således som den er formuleret.

Jeg ved ikke, om der er udstedt nyt cirkulære, eller om det påtænkes, men jeg skal straks lade det undersøge.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om fremme af forespørgsel til udenrigsministeren af Per Hækkerup m. fl.

(Forespørgslen findes i tidenden sp. 5987).

Formanden: Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, be-
tragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v.

(Første behandling findes i tidenden sp. 1658, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1501).

Der var stillet 23 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages de to følgende sager på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om særlig indkomstskat m. v.

(Første behandling findes i tidenden sp. 1658, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1501).

Der var stillet 9 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov vedrørende personlig skat til kommunen.

(Første behandling findes i tidenden sp. 4502, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1501).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Hans R. Knudsen: Der foreligger fra det udvalg, som nu gennem 21 møder har behandlet de tre lovforslag om indkomstbeskatning af aktieselskaber, om særlig indkomstskat og om personlig skat til kommunen, en meget omfattende og udførlig betænkning, hvis enkeltheder jeg ikke skal opholde mig ved.

Inden jeg på mit partis vegne gennemgår de resultater, der foreligger, i hvert fald de mere afgørende af dem, skal jeg blot til orientering oplyse, at der til hovedlovforslaget, det, der angår selskabsbeskatningen, er stillet ikke færre end 23 ændringsforslag, hvoraf jeg kan anbefale at stemme for de 22. Vi kan stemme for samtlige ændringsforslag med undtagelse af ændringsforslag nr. 10, der er stillet af mindretallet, og som jeg senere skal gøre nogle bemærkninger om. Til lovforslaget om særlig indkomstskat foreligger der 9 ændringsforslag, som udelukkende er tiltrådt af flertallet, regeringspartiernes udvalgsmedlemmer, idet de to oppositionspartier ikke vil medvirke til at gennemføre dette lovforslag. Lovforslaget vedrørende personlig skat til kommunen er der enighed om. Der er også enighed om de to mindre ændringsforslag, der foreligger hertil, og som er stillet af indenrigsministeren.

Under udvalgsarbejdet med selskabsbeskatningen har vi med tilfredshed konstateret, at der har været enighed om det, der var lovforslagets grundprincip, nemlig overgangen fra den hidtidige meget komplicerede progressive beskatning af aktieselskaberne til en proportional beskatning med en fast procent. Det var sådan set det, der skulle og burde kunne bære dette skatteforenklingsforslag nogenlunde enstemmigt gennem folketinget. Den daværende finansminister, hr. Kampmann, havde endda efter min mening ved fremsættelsen af lovforslaget strakt sig uhyre langt.

Forslaget imødekommer alle interesser ved at bibeholde den delvise ret til fradrag for betalte skatter. Denne fradragsret var endda nærmest udvidet, idet procenten var forhøjet fra 40 til 50. Efter vor mening er der ikke ret megen logik i en skattefradragsregel og slet ikke, når det drejer sig om selskabsbeskatningen. Det skal ikke være nogen hemmelighed, at vi hellere havde set skattefradragsreglen helt ophævet og beskatningsprocenten sat tilsvarende lavere og altså lavere end de 44 pct., vi nu er nået til.

Selv denne imødekommenhed over for oppositionen har dog ikke været tilstrækkelig, i hvert fald ikke tilstrækkelig til, at man vil give slip på den gamle bestemmelse om, at beskatningen kun omfatter den del af aktieselskabernes overskud, der overstiger 5 pct. af aktiekapitalen. Det ændringsforslag, der er stillet af de to partier under nr. 10, går ud på, at den proportionale beskatning sættes til de 44 pct., hvad også den højtærede finansministers ændringsforslag går ud på, men i den højtærede finansministers ændringsforslag, ændringsforslag nr. 9, er der ikke regnet med, at 5 pct. af aktiekapitalen skal være skattefri; derimod har ministeren og de tre regeringspartier stillet sig så imødekommende, at man er gået ind for, at beskatningen kun sker af overskuddet, efter at der er fradraget halvdelen af det udbetalte udbytte, dog højst 2½ pct. af den indbetalte aktiekapital. Det er efter, at der er givet et sådant fradrag, at beskatningsprocenten kan foreslås til 44 og endda give nogenlunde det samme provenu, som vi har regnet med hidtil af selskabsbeskatningen. Hvis oppositionens forslag om fradrag af 5 pct. af

[Hans R. Knudsen.]

aktiekapitalen skulle gennemføres, ville en beskatningsprocent på 44 naturligvis give betydeligt mindre i provenu, end selskabs-skatteerne indbringer efter den gældende lov. Jeg vil gerne slå fast, hvad der ikke fremgår direkte af betænkningen, at det har været oppositionens faste hensigt under disse forhandlinger at give aktieselskaberne en ret betydelig skattenedsættelse, men det har i hvert fald ligget uden for dette lovforslags hensigt, og det har vi heller ikke ønsket at medvirke til.

Vi har kunnet tiltræde, at aktieselskabs-skatte reglerne blev forenklet og rationaliseret, og at skatten blev gjort proportional i stedet for progressiv, og vi har, uden at røre ved skattefradragsreglen, endda strakt os så vidt, at vi har villet give et begrænset fradrag på halvdelen af det udbetalte udbytte, dog højst de omtalte 2½ pct. af aktiekapitalen. Herefter burde det efter min mening ikke være for meget forlangt, at de to oppositionspartier, der vel må have den samme interesse som vi i at få mere fornuftige beskatningsregler, også gik med hertil uden at benytte lejligheden til forsøg på at give en så betydelig nedsættelse af den samlede aktieselskabsskat, som ændringsforslag nr. 10 indebærer.

Efter vor mening er det ikke aktieselskaberne, der trænger mest til skattelettelse, og efter de oplysninger, der blev fremskaffet under udvalgsarbejdet, er der heller ikke noget grundlag herfor. Vi erkender ganske vist, at vore aktieselskaber, i hvert fald de selskaber, der befatter sig med produktion, skal ud i en konkurrence med tilsvarende selskaber inden for de ydre syv, når frihandelstraktaten nu bliver effektiv, men vore aktieselskaber er jo allerede mildere beskattet end i noget andet land inden for de syv, måske bortset fra Schweiz og Portugal, som vi ikke kender ret meget til; hvad angår lande som England, Sverige, Norge og vel også Østrig, som vi nærmest må sammenligne vore forhold med, står vi i hvert fald lavest med hensyn til aktieselskabsbeskatningen. Det er derfor efter min mening helt urimeligt at forlange aktieselskabsskattens samlede beløb nedsat ved denne lejlighed.

I hele udvalget har der været enighed om, at det i lovforslaget foreslåede fradrag på

5 000 kr. i såvel aktieselskabsskatten som i kooperationsbeskatningen var den dårligste løsning på fradragsspørgsmålet; i hvert fald kunne det, som jeg sagde allerede ved første behandling, ikke begrundes på samme måde som et fradrag ved de personlige skatter. Vi har imidlertid været indstillet på at give et andet fradrag til erstatning for fradraget på de 5 000 kr., og det gives i form af et udbyttefradrag på halvdelen af det udbetalte udbytte med den tidligere nævnte begrænsning. Dermed skulle aktieselskaberne som helhed være stillet lige så godt, som de har været det før, også uden bevarelse af det mærkelige fradrag på 5 pct. af kapitalen, som efter min mening har haft helt urimelige virkninger. Det er, som om de to oppositionspartier ikke har villet se, hvor urimeligt et sådant fradrag er, ikke mindst så længe vi har en progressiv personbeskatning, og den skal vi — efter min mening i hvert fald — ikke nogen sinde helt væk fra for de store indtægters vedkommende. Der er da heller ingen, der har foreslået det, og vel heller ingen, der har tænkt sig at gøre det. Men så må vi også indrette aktieselskabsbeskatningen sådan, at en væsentlig del af udbyttet ikke fritages for beskatning, samtidig med at selskaberne inden for aktieselskabsordningen kan oparbejde store skattefrie reserver, hvorefter aktionærene kan tage udbyttet hjem i form af kursstigninger, stigninger, som oppositionen end ikke ville være med til at belægge med skat, når aktierne sælges efter et nærmere fastsat åremål.

Det er disse uheldige sider ved beskatningen af vore aktieselskaber, som vi ønsker at sætte en stopper for, og det tror jeg i nogen grad vil ske ved gennemførelsen af de foreslåede ændringer i loven om den særlige indkomstskat. Dette lovforslag har de to oppositionspartier desværre pure afvist. Jeg forstår knap denne afvisning, men det bliver jo deres sag; jeg finder begrundelsen herfor ret ringe.

Vi har også på det område strakt os så vidt som muligt. Vi har gennem ændringsforslag nr. 1 til dette lovforslag foreslået den oprindeligt foreslåede beskatningsprocent ved salg af aktier nedsat fra 30 til 20. Det vil være urimeligt at bibeholde den praksis, vi i dag har for beskatningen af fortjeneste ved salg af aktier. Vi har ganske

[Hans R. Knudsen.]

vist længe haft en beskatningsregel, hvorefter fortjenesten beskattes, hvis det drejer sig om spekulation, mens den er helt fri for beskatning, hvis køb og salg ikke sker i spekulationsejemed. Det er en bestemmelse, som længe har virket urimeligt og uheldigt. Alt for ofte er det rene tilfældigheder, der afgør, om en sådan fortjeneste skal beskattes som indkomst eller den helt skal være fritaget for beskatning; nogen mellemvej er der ikke. Det gælder for aktier som for andre aktiver, at såfremt man har ejet dem mere end 2 år, er det skattevæsenet, der skal bevise, at det er spekulation; og jeg tror, jeg kan sige, at utallige spekulationsfortjenester er gået ubeskattet igennem, fordi det som regel er uhyre vanskeligt for skattevæsenet at føre bevis for eller blot sandsynliggøre med nogenlunde sikkerhed, at der har ligget spekulation bag handelen.

Der har været forskellige overvejelser i udvalget over, hvilket system man burde anvende ved en beskatning af disse fortjenester. Vi har også drøftet det system, man har i Sverige, hvor man indkomstbeskatter fortjenester ved salg af aktier fuldt ud efter 1 års ejertid og derefter har en faldende beskatning med 25 pct. mindre pr. år, således at aktier efter 5 års ejertid kan sælges uden beskatning, med hel skattefritagelse. Denne form finder vi ikke tilfredsstillende. Hvorfor skulle man ved at bevare en aktie i 5 år — en aktie, der i kraft ofte af skattefri henlæggelser og meget andet er steget voldsomt i kurs — kunne opnå efter 5 års forløb at tage hele en sådan gevinst skattefrit hjem? Det er i hvert fald at stille disse arbejdsfrie indtægter alt for gunstigt, ikke mindst når det betænkes, hvordan vi beskatter fortjenester, der fremkommer ved en arbejdsindsats.

Vi har tiltrådt ændringsforslag nr. 1 til lovforslaget om særlig indkomstskat, og vi har analogt hermed tiltrådt de følgende ændringsforslag, som nedsætter beskatningen af fortjeneste ved handel med aktier fra de foreslåede 30 pct. til 20 pct. Jeg vil gerne samtidig henlede opmærksomheden på ændringsforslag nr. 5, hvorefter det bliver en betingelse for denne 20 pct.s beskatning, at de pågældende formuegoder, altså også aktier, har været i ejerens besiddelse i

mindst 2 år. Hvis man har ejet aktierne i et tidsrum, der er kortere end de 2 år, eller hvis det er ens næringsvej, ens erhverv, at handle med aktier, må fortjenesten naturligvis indkomstbeskattes.

Må jeg endelig gøre nogle bemærkninger om den del af lovforslaget om selskabsbeskatning, som vedrører Kooperationen. Jeg vil gerne sige, at jeg er blevet en del forundret over den stilling, som de to oppositionspartier har taget til denne del af forslaget. Jeg blev vel særlig forundret over den stilling, som partiet venstre indtog, eller måske skal jeg hellere sige: de skiftende stillinger over for kooperationsbeskatningen, som venstre har indtaget under udvalgsbehandlingen.

Efter den højtærede ministers forslag skulle også kooperationsbeskatningen forenkles, og regeringen havde endda i lovforslaget foretaget sådanne ændringer, at deres gennemførelse ville have betydet også en mindre stramning i Kooperationens beskatning. Jeg kan til nød forstå, at selve dette ikke har kunnet tilfredsstille de konservative i deres indstilling over for Kooperationen og dens beskatning; men at forslaget heller ikke var tilfredsstillende for venstre, det har været næsten mere end forunderligt, når man har kendt venstres standpunkter i den sag gennem årene.

Naturligvis kunne det ikke undgås, at forslaget, hvorefter beskatningsgrundlaget en procentdel af formuen blev fastholdt, gav anledning til, at der blev en fornyet debat om hele kooperationsbeskatningen, og hertil bidrog jo også den omstændighed, at midt under udvalgsarbejdet fremkom den længe ventede anden del af betænkningen om Kooperationens beskatningsforhold. Det skal straks siges, at denne betænkningens anden del egentlig ikke skabte nogen klarhed over det spørgsmål, i hvert fald ikke klarhed ud over, hvad man kunne vide i forvejen. Betænkningen rejste nemlig den gamle strid om et nyt beskatningsgrundlag og om det krav, man fra visse sider har stillet om det, man kalder Kooperationens ligestilling i beskatningen, dens ligestilling med den private handel. Jeg vil gerne sige her, at det er vist en ting, som vi alle kan blive enige om, at Kooperationen ikke skal have nogen skattemæssig begunstigelse fremfor de private handlende; men den første be-

[Hans R. Knudsen.]

tingelse for at gøre et forsøg på at ophæve en sådan begunstivelse/må da i alt fald være, at der i det hele taget eksisterer en begunstivelse for Kooperationen på det skattemæssige område. Jeg mener ikke, at en sådan forskel eksisterer.

Hvad er det, man fra visse sider ønsker at beskatte hos Kooperationen, og som man i dag beskatter hos den frie købmand? Ja, når det kommer til stykket, så er det, man ønsker beskattet, Brugsforeningernes dividende, det er det overskud, der udbetales til medlemmerne. Her påstår man — og i betænkningen går Købmændenes repræsentanter ind for — at denne dividende burde inddrages under beskatning. Hertil vil jeg sige, at der er vel ingen, som har tænkt sig at beskatte de beløb, som Købmanden udbetaler til sine kunder i form af Kontantrabatter eller anden tilbagebetaling; det ville være fuldkommen ulogisk at begynde at beskatte sådanne rabatter. Hvordan kan man påstå, at der er tale om ligestilling, hvis Købmandens Kontantrabatter ikke skal beskattes, medens de beløb, Brugsforeningerne tilbagebetaler til deres medlemmer, og som disse faktisk har betalt for meget for varerne, skal beskattes? Jeg tror ikke, det vil være muligt ad denne vej at finde en ordning, som stiller Kooperationen og Privathandelen mere lige i skattemæssig henseende, end de er stillet i dag.

Det var vel også det synspunkt, Venstre nåede frem til, da man for godt en halv snes år siden indførte det vurderende beskatningsgrundlag, hvorefter Kooperationens skattepligtige indtægt beregnes som en procentdel af den formue, der er oparbejdet. Men hvad er det så, der har bevirket, at Venstre nu som parti har ændret standpunkt og indstilling til Kooperationen? Vi fik jo den besked under Udvalgsarbejdet, da dette spørgsmål var til debat, at Venstre gik ind for en helt ny beskatningsform, og at Venstre fulgte Købmandsrepræsentanterne i Kommissionen og de konservative og ønskede den dividende, der udbetales til medlemmerne, beskattet. Nu slipper Venstre ganske vist for at tage stilling til dette problem i dag, da det jo ikke er til behandling, men mon der alligevel ikke var anledning for Venstre til at overveje sin stilling

endnu en gang, selv om Kooperationsbeskatningen sådan set er taget ud af lovforslaget?

Hvis det nu var sådan, at man regnede med, at Brugsforeninger og andre kooperative foretagender virkelig kom til at betale mere i skat, hvis man gennemførte beskatning af dividenden, var der ligesom et grundlag for ønsket herom. Men hvis man diskuterer spørgsmålet både med de politiske repræsentanter og med erhvervsrepræsentanterne, viser det sig, at ingen af dem, der ønsker dividenden inddraget under beskatning, selv regner med, at det vil betyde en større beskatning af Kooperationen. De regner med — og det slår sikkert også til — at ved en sådan beskatningsform får man ikke flere penge ind; det eneste, der vil ske derved, er, at man tvinger de kooperative forretninger til at lægge deres pris- og dividendepolitik om. Brugsforeningerne må enten indføre lavere priser eller f. eks. festsætte deres dividende forud. Hvis den er fastlagt på forhånd, er den i hvert fald sidestillet med Købmandens Kontantrabatordning, selv om den først udbetales, når året er slut, og så vil den ikke kunne inddrages under beskatning.

Derfor forstår jeg ikke Venstres stilling. Nu er Købmandsorganisationerne under Udvalgsarbejdets seneste forløb imidlertid kommet partiet til hjælp, idet de har henstillet til den højtærede finansminister, at man lader Kooperationsbeskatningen fortsætte uforandret, indtil der har været lejlighed til nye forhandlinger med den højtærede minister i sommerens løb. Det har vi fra vor side naturligvis ikke kunnet have imod. Vi har tiltrådt det stillede forslag herom, og vi var indstillet på den stramning, der er sket. Der er blot én ting, jeg meget stærkt vil understrege, og det er, at der ved en sådan udsættelse og i et sådant tilsagn fra vor side om nye forhandlinger om hele problemet ikke ligger noget som helst tilsagn om, at vi er villige til at gå videre i en stramning af Kooperationsbeskatningen end indeholdt i det lovforslag, vi har haft til behandling.

Jeg har også forstået ministeren sådan, at der ikke fra hans eller fra regeringens side, selv om man har stillet sig velvilligt over for disse forhandlinger og ikke har afvist Købmændene, er stillet dem noget

[Hans R. Knudsen.]

i udsigt, som kunne begrunde et håb om, at der kunne nås en løsning, som giver en anden og strengere beskatning for kooperationen, end det oprindelige forslag indeholder. Jeg håber, ministeren vil være i stand til at bekræfte dette, og jeg understreger på ny, at man ikke skal vente, at mit parti følger partiet venstre blot et eneste skridt ad den vej, som venstre nu har bevæget sig ind på med hensyn til kooperationsbeskatningen. Det må vel forstås som et nyt tegn på den nære samhørighed, der gerne skulle være mellem venstre og de konservative op til valget. Jeg synes bare, det er på et beklageligt område, venstre nærmer sig de konservative så stærkt. Jeg tvivler på, at der er ret mange af venstres egne kooperatører, der kan følge denne nye indstilling, og for øvrigt har jeg også den opfattelse, at masser af købmænd for længst er holdt op med at tro på, at deres stilling over for kooperationen, over for brugsforeningerne, bliver stærkere, hvis man påtvinger brugsforeningerne en anden pris- og dividendepolitik end den, de har ført hidtil.

Efter de ændringsforslag, der foreligger vedrørende kooperationsbeskatningen, bliver denne nu i realiteten uforandret; men der sker alligevel dette, at kooperationsbeskatningen indarbejdes i loven om selskabsbeskatning, og dermed bliver den væsentligste ændring, at de kooperative forretninger ikke længere end til skatteåret 1962-63, hvor de nye regler skal træde i kraft, skal betale direkte kommuneskat. Kommunerne vil af den almindelige beskatning også af kooperationen få en andel på samme måde som ved aktieselskabsbeskatningen.

Med disse bemærkninger skal jeg endnu en gang anbefale de af den højtærede finansminister foreslåede ændringer til vedtagelse og anbefale, at man stemmer imod det ene ændringsforslag, nr. 10, som er stillet af venstre og de konservative.

Paabøl: De ændringer, der foreslås, er stort set forbedringer og imødekommer på flere punkter den kritik, vi fremkom med ved første behandling. Dette gælder først og fremmest udbyttefradragsretten, reglen om de 5 000 kr.s fradrag, som var håbløs, og som ville have ført til helt irrationelle resultater. Den er faldet bort, og i stedet har finansministeren med tilslutning af flertallet foreslået en ret til i selskabets overskud at fradrage halvdelen af det i det pågældende regnskabsår udloddede udbytte, dog højst 2½ pct. af den indtjente aktiekapital. Vi er enige i den begrundelse, som flertallet giver for dette ændringsforslag, og jeg vil gerne have lov at citere denne begrundelse, fordi den i og for sig er klar og god:

„Udvalget har fundet det ønskeligt, at beskatningsreglerne for aktieselskaber udformes således, at man i et vist omfang afbøder den dobbeltbeskatning, der finder sted, når et selskabs indkomst først beskattes med aktieselskabsskat hos selskabet og dernæst med personlig indkomstskat hos aktionærene i det omfang, indkomsten udloddes som udbytte til disse. Denne dobbeltbeskatning svækker selskabernes interesse i at finansiere deres virksomhed ved forøgelse af aktiekapitalen i stedet for ved optagelse af lån. Renterne af lån bliver nemlig ikke beskattet dobbelt, idet de fuldt ud kan fradrages ved opgørelsen af selskabets indkomst.“

Klarere og bedre kan det ikke siges. Det er blot kedeligt, at udvalgsflertallet er stoppet op på halvvejen og ikke følger tanken op, for 2½ pct. er ikke normal forrentning af den indbetalte aktiekapital, og ændringsforslaget afbøder kun i ringe grad virkningerne af dobbeltbeskatningen. Man svækker fortsat selskabernes interesse i at finansiere deres virksomhed ved at forøge aktiekapitalen i stedet for at optage lån.

Oppositionen har derfor foreslået en ret til fradrag af 5 pct. af den indbetalte aktie-

[Paahøl.]

kapital; det ligger i underkanten af normal forrentning. Dansk erhvervsliv skal i de kommende år gennemgå en hestekur ved tilpasning til de syvs markedsområde. Det er en meget kapitalkrævende omstilling, som bør støttes ved den skattelettelse, vort ændringsforslag under nr. 10 indebærer. Dertil kommer, at et 5 pct.s fradrag vil gøre overgangsvanskelighederne mindre for de selskaber, der har en beskeden indtægt i forhold til aktiekapitalens størrelse. Hvis vort ændringsforslag vedtages, vil man formentlig kunne spare overgangsbestemmelserne.

Det, der volder flertallet bekymring, er, at vort ændringsforslag indebærer et provenutab på 30 mill. kr.; den højtærede finansminister vil ikke under nogen omstændighed gå med til en skattelettelse for aktieselskaber. Vi deler ikke denne bekymring, og en lettelse af aktieselskabsbeskatningen er i øvrigt på linje med vort forslag om nedsættelse af personbeskatningen. Jeg vil derfor anbefale at stemme imod flertallets ændringsforslag nr. 9 og for vort ændringsforslag nr. 10.

Ved første behandling nævnte jeg mine betænkeligheder ved reglen om skattefrihed for udbytte fra andre selskaber, og jeg hilser med tilfredshed, at man har forladt denne regel og går tilbage til den nugældende datterselskabslempelse. Jeg er også meget tilfreds med, at ordningen yderligere udbygges og forbedres derved, at lempelsen foreslås ydet, hvor moderselskabet ejer 25 pct. af datterselskabets aktiekapital mod tidligere 50 pct., og at lempelsen skal gælde hele aktieselskabsskatten, medens der efter de nugældende regler ikke gives lempelse for kommuneskatten.

Vi er enige i den beføjelse, der gives finansministeren til at dispensere med hensyn til beskatning af selvejende institutioner, og vi er enige i, at kommunernes andel bør forhøjes fra 12 pct. til 15 pct. Endelig er vi også enige i, at ikrafttrædelsestidspunktet bør udskydes til skatteåret 1962-63.

Sammenfattende kan jeg om denne lovgivning sige, at vi anerkender den forenkling og rationalisering, den er udtryk for, men at vi, såfremt vort ændringsforslag nr. 10 stemmes ned, må forbeholde os vor stilling ved tredje behandling.

Vi kan tiltræde de ændringer i kommuneskattebogen, som har relation til forhøjelsen af kommunernes andel fra 12 pct. til 15 pct., og til indarbejdelsen af den kommunale beskatning af aktieselskaber i aktieselskabsloven.

Med hensyn til kooperationsbeskatningen havde vi gerne set, at dette spørgsmål var blevet løst sammen med aktieselskabsbeskatningen. På den anden side har vi ikke villet modsætte os den henstilling, som udvalget har modtaget fra Butikshandelens Fællesråd om, at sagens behandling udskydes til efteråret. Vi har fra den højtærede finansminister fået tilsagn om, at spørgsmålet vil blive taget op, så snart det er muligt, med henblik på en endelig løsning. Som jeg nævnte ved første behandling, mener jeg ikke, det vil være muligt at finde en løsning, som bringer ro om spørgsmålet, så længe man bliver stående ved den nuværende fiktive opgørelse af visse kooperative selskabers indtægter som en procent af formuen. Vi er enige med det mindretal, som i udvalget af 1956 vedrørende kooperationsbeskatningsforhold repræsenterede den private handel, når dette mindretal kræver, at det fulde regnskabsmæssige overskud lægges til grund. Dette regnskabsmæssige overskud kan sidestilles med de private erhvervsvirksomheders aktiekapital og må beskattes med en procent, som svarer til aktieselskabernes; det vil ikke sige den samme skatteprocent, men en noget mindre skatteprocent under hensyn til det udbyttefradrag, aktieselskaberne har. Dette udbyttefradrag kan man ikke uden videre overføre til de kooperative virksomheder på grund af disses særlige kapitalforhold; dette må naturligt finde udtryk i en tilsvarende mindre skatteprocent for de kooperative virksomheder. Da der er enighed om, at spørgsmålet skal tages op i løbet af få måneder, er der ingen anledning til at komme nærmere ind på de betragtninger, som fra forskellig side er anført vedrørende denne sag.

Jeg vil blot fastslå, for at der ikke skal være nogen uklarhed om det, at vort principielle standpunkt er, at virksomheder, der konkurrerer, således som de kooperative virksomheder gør det, med private erhvervsvirksomheder, må uanset deres forskelligartede organisation og opbygning have samme skattemæssige status som disse.

[Paabøl.]

Staten skal med andre ord forholde sig neutral. Det er for øvrigt et synspunkt, der rækker vidt. Statsanstalten for livsforsikring har stadig skatteprivilegier, uanset at den konkurrerer på livet løs med private livsforsikringselskaber.

Jeg har ved flere lejligheder her i salen efterlyst en løsning på dette spørgsmål, og den højtærede statsminister har flere gange som finansminister lovet at tage spørgsmålet op, uden at det dog er sket. Om staten får flere penge i kassen, er i denne forbindelse helt uden betydning. De kooperativ virksomheder har mange muligheder for at smygge grimen af sig, det var det ærede medlem hr. Hans R. Knudsen også inde på. De vil i højere grad kunne gå over til at konkurrere ved at sætte priserne ned, de kan lade være med at lave noget overskud, og de kan gå over til at give rabat i stedet for dividende.

Det forekommer mig, at det ærede medlem hr. Hans R. Knudsen ikke var helt klar over forskellen på rabat og dividende. Rabat er en prisreduktion, som ydes på grundlag af et endeligt tilsagn, der gives i forbindelse med købet, og det er i dag fradragsberettiget, hvad enten det er en brugsforening eller en købmand, der giver denne rabat. Dividenden er en udlodning af indtjent overskud, som først finder sted, når årets overskud gøres op, og den kan ikke fradrages. Det er imidlertid rigtigt, som jeg også forstod ordføreren for socialdemokratiet, det ærede medlem hr. Hans R. Knudsen, mente, at det er et spørgsmål, som er af forholdsvis underordnet betydning. Hvad definitionen angår, er sagen klar. Realiteten er, at f. eks. Hovestadens Brugsforening, der, så vidt jeg ved, i en årrække har givet 4 pct. i dividende, meget vel kan sige, at den for det kommende år vil give en prisreduktion på 4 pct. af det samlede indkøb, og hvis der foreligger et sådant forhåndstilsagn, forvandles dividenden pludselig til rabat, og så gør det ingen forskel, om denne rabat udbetales straks i forbindelse med varekøbet eller senere, ved årets udgang, når der blot foreligger forhåndstilsagn om det. Der er end ikke noget som helst i vejen for, at vedkommende brugsforening kan tilbageholde beløbet, godskrive kunden for denne rabat

og beholde pengene at arbejde med som et kapitalindestående for kunden.

I øvrigt er der den forskel på brugsforeningerne og de kooperative salgforeninger og produktionsforeninger, at den dividende, som udbetales i en brugsforening, ikke bliver beskattet hos modtageren. Den betragtes som et sparet forbrug på samme måde, som man, når man lejer et værelse ud til en logerende, ikke skal svare skat af det beløb, man får ind, fordi det betragtes som en sparet huslejeudgift. Den dividende, man får i en brugsforening, betragtes som sparet husholdningsudgift og beskattes ikke, men den dividende, som udbetales i en salgs- eller produktionsforening eller en af landbrugets indkøbsforeninger, bliver beskattet hos modtageren. Derfor er der altså en principiel forskel på brugsforeningerne på den ene side og de andre kooperative foreninger på den anden side, en forskel, som også har givet sig udtryk i et forsøg på en løsning fra en embedsmand i en tidligere brugsforeningskommission, således at dividenden skulle kunne trækkes fra det ene sted og ikke det andet.

I salgs- og produktionsforeninger er der tale om en egentlig dobbeltbeskatning, og hvis aktieselskaberne blev fritaget for at betale skat fuldt ud af det overskud, de udlodder, ville den logiske konsekvens naturligvis være, at så skulle den dividende, man får udbetalt i en produktionsforening, som kom til beskatning hos modtageren, også fuldt ud kunne fradrages; men sådan er det ikke. Et aktieselskab kan ikke fradrage den del af udbyttet, der udloddes, i sin skattepligtige indkomst, bortset fra den meget snævre margen, som indrømmes nu ved det foreslåede fradrag på 2½ pct.

Nu er spørgsmålet om beskatningsforholdet kun en del af hele problemet omkring Kooperationen. Det er lige så vigtigt, at Kooperationens næringsretlige privilegier i sammenligning med den private købmand tages op til behandling. Hovedstadens Brugsforening kan lade den ene butik skyde op ved siden af den anden i kraft af det næringsretlige privilegium, den har. Private købmænd kan kun have ét udsalg i kommunen.

Når spørgsmålet om Kooperationens beskatning nu udskydes, ville vi have fundet det naturligt, at reglerne blev taget ud af

[Paabøl.]

loven om aktieselskabsbeskatningen, hvor de ikke tidligere har hørt hjemme. Vi finder det unaturligt, når man ikke ville blive stående ved disse regler, absolut at ville presse spørgsmålet ind i aktieselskabsbeskatningens prokrustesseng i stedet for at tage spørgsmålet ud og lade det ligge til efteråret. Når aktieselskabsloven først får virkning fra skatteåret 1962-63, ville man så meget lettere have kunnet gå den vej, som der også foreligger henstilling fra erhvervslivet om at udskyde vedtagelsen af aktieselskabsloven til efteråret. Det har regeringen imidlertid ikke ønsket. I det hele taget har man indtryk af, at regeringen retter sig efter henvendelser fra erhvervslivet, når det passer den, og lader være, når det ikke passer den. Butikshandelens Fællesråds henvendelse om udsættelse af spørgsmålet om brugsforeningsskatten er i alle tilfælde omgående blevet hørt, og jeg kan godt forstå efter de udtalelser, som det ærede medlem hr. Baunsgaard fremsatte ved første behandling, at det i hvert tilfælde for hans vedkommende havde været en lettelse, en befrielse, at få afgørelsen af dette spørgsmål udsat til senere.

Vi vil altså i konsekvens af det, jeg her har sagt, afholde os fra at stemme for de ændringsforslag, der vedrører kooperationsbeskatning, ændringsforslagene nr. 7 og 8.

Lovforslaget om særlig indkomstskat vil vi ikke have noget med at skaffe, og de ændringer, der nu foreslås, hvorefter afgiften på 30 pct. skal nedsættes til kun at være 30 pct. af to tredjedele af den del af fortjenesten ved aktiesalg, der overstiger 1 000 kr., vil vi ikke deltage i afstemningen om. Vi vil hverken have lod eller del i en lovgivning af denne art.

Jeg nævte ved første behandling, at hele denne beskatning var en skat på inflationen, og det er yderligere blevet underbygget ved det materiale, som vi har fået forelagt i udvalget. På min foranledning er der blevet forelagt udvalget en betænkning om værdifaste obligationer fra 1956. I denne betænkning, side 17, omtales en undersøgelse af aktiers værdifasthed i perioden 1935-53. Undersøgelsen, der omfattede et stort antal selskaber, viser, at kapitalværdierne, der er afkastet i denne periode, ikke er steget i samme omfang som priserne.

Medens detailpriserne i femåret 1949-53 gennemsnitlig var dobbelt så høje som i 1936, var aktiernes kapitalværdi kun steget 23 pct. og deres afkast 40 pct. i forhold til 1936. Det nævnes i denne betænkning, at for afkastet giver denne sammenligning endda et for gunstigt billede, idet disse år har været præget af en reaktion efter en række år med meget lave afkast under og umiddelbart efter krigen. Konklusionen er da den, at aktier her i landet i den undersøgte 18 års periode kun delvis har fulgt prisbevægelserne, og at aktiebesiddelse altså kun giver en beskedent grad af værdifasthed. Med andre ord: den mand, der købte et bredere udsnit af aktier i 1935 og solgte dem i 1953, ville have fået nogle kursgevinster, men disse kursgevinster ville ikke have opvejet pengeforringelsen; han ville med andre ord være blevet fattigere. I fremtiden skal altså sådanne sparere være ofre for en socialistisk regerings tøjlesløse lyst til at piske befolkningen med skatter.

Jeg anser dette for en ganske alvorlig ting. Man udvider det skattemæssige grundlag, man inddrager under beskatningen ting, som tidligere ikke beskattedes. Man udvider det almindelige indkomstbegreb, man spænder inflationen for socialiseringens vogn, man inddrager en stigende del af realværdierne i statskassen, man lægger sugerør ind i de reelle værdier.

Der kan være grund til at opholde sig ved dette et øjeblik. Den nuværende højtærede statsminister udtalte den 19. januar 1956 i folketinget ved fremsættelsen af et forslag til lov om vurdering og beskatning til staten af faste ejendomme med hensyn til konjunkturtillægget — det står i Folketingsstidende 1955-56 sp. 2280 —:

„På den anden side kan man spørge, om den, hvis formue er placeret i grundejendom, har et mere berettiget krav på at bevare formuens realværdi uændret end den formuebesidder, der har sine midler anbragt f. eks. som indskud i banker og sparekasser eller i obligationer.“

Her er vi netop ved noget afgørende. Man tænker ikke på at komme obligations-ejerne eller den lille mand med sparekassebogen til hjælp. Det er nu ikke helt rigtigt, for den højtærede økonomiminister, hr. Bertel Dalgaard, fremsatte i sin tid forslag om nogle værdifaste statsobligationer, som

[Paabsl.]

skulle forrentes med $4\frac{1}{2}$ pct. Det var imidlertid på et tidspunkt, da renteniveauet var højt på kreditforeningsobligationer. Den reelle forrentning af kreditforeningsobligationer lå på det tidspunkt oppe i nærheden af 7 pct., og vi fik dengang beregnet, hvorledes den mand som købte kreditforeningsobligationer, ville være stillet i forhold til den mand, der købte Bertel Dahlgaardobligationer, og det viste sig da, at hvis man købte Bertel Dahlgaardobligationer, skulle prisniveauet stige til det dobbelte i løbet af 25 år, for at man skulle have nogen fordel af den værdifasthed, disse obligationer gav. Hvis man ikke vurderede situationen sådan, at renteniveauet ville stige til det dobbelte i løbet af 25 år, ville det være en fordel at købe kreditforeningsobligationer på børsen til den kurs, man dengang kunne købe dem til. Den højtærede økonomiminister sagde dengang, at det kunne jo dog i det mindste tjene til sanering af diskussionen, og det er jeg enig med den højtærede økonomiminister i.

Der er både fordele og ulemper forbundet med anbringelse i obligationer i forhold til anbringelse i reelle værdier, og det er overvejelser af meget forskellig art, man må gøre sig, før man vælger den ene eller den anden anbringelsesmåde: hensynet til stabilitet og sikkerhed, til afkastets størrelse, til værdifasthed — og også skattemæssige overvejelser indgår i billedet.

Ejere af kreditforeningsobligationer har krav på hovedstol og renter, det antal kroner, som obligationen lyder på, og det har han uafhængigt af, hvorledes priserne på de ejendomme, som kreditforeningens pantebreve er anbragt i, udvikler sig. Han kan hurtigt og let omplacere sin formue, men hans svage punkt er pengenes faldende værdi. Det er selvfølgelig også en meget væsentlig ulempe, og man må vel sige, at inflationen er vor tids største uretfærdighed. Men ejeren af realværdierne har arbejdet med vedligeholdelse og forvaltning af disse reale værdier. Han har risikoen for deres forringelse, risikoen for under skiftende forhold ikke at få noget ud af anbringelsen, og samfundet har intet krav på at inddrage den værdifasthed, som borgerne opnår ved køb af reelle værdier.

Man vil altså ikke komme obligations-

ejerne til hjælp, men man vil hjælpe de andre af med de værdier, de har. Man vil tilvejebringe den lighed, som den højtærede statsminister ved sine udtalelser i sin tid sigtede mod, ikke ved at hjælpe obligationsejerne mod pengeforringelse, men ved at hjælpe den anden af med hans værdifasthed. For aktiebesiddernes vedkommende er det — som jeg dokumenterede med denne statistik — at hjælpe ham fra asken i ilden, for han har ingen eller i hvert fald kun en meget begrænset værdifasthed, han er blevet fattigere; kursstigningerne har over en meget lang årække ikke kunnet opveje faldet i pengenes værdi. Ikke desto mindre skal han straffes.

Jeg fik det indtryk under udvalgsbehandlingen, at det ærede medlem hr. Baunsgaard interesserede sig for den svenske ordning, som også det ærede medlem hr. Hans R. Knudsen nævnte. Det ærede medlem hr. Hans R. Knudsen refererede nu ikke ordningen helt rigtigt, idet fortjenesten på aktier bliver beskattet fuldt ud de første 2 år — ikke, som det ærede medlem sagde, 1 år — og derefter finder der en aftrapning sted i de følgende 3 år, således at aktiefortjenesten er indkomstskattefri efter 5 års forløb. Jeg forstod det ærede medlem hr. Baunsgaard således, at han ønskede, at denne regel, som de har i Sverige, skulle erstatte kapitalvindingsskatten; hvis det var tilfældet, ville vi have været at finde; så kunne man have fundet en løsning på dette grundlag.

I øvrigt har man også en tilsvarende ordning i Sverige med hensyn til fast ejendom. Der er tidsfristerne bare længere. Avancen ved salg af fast ejendom beskattes ubetinget de første 7 år, man har haft ejendommen, og derefter finder der en aftrapning sted i de følgende 3 år, således at en sådan avance efter 10 års forløb er skattefri.

Det er jo ikke således, at den særlige indkomstskat rammer spekulanter. Spekulation i aktier har hele tiden været beskattet, og spekulation i fast ejendom har også været beskattet. Den, der driver køb og slag med fast ejendom som næring, bliver indkomstbeskattet af den avance, han opnår, og den, der har erhvervet ejendom i spekulationsøjemed, bliver beskattet af den avance, han opnår ved

[Paahøi.]

salg af ejendommen. Det er altså urigtigt og vildledende, når den højtærede finansminister i sin radioredegørelse for lovgivningen om kapitalvindingsskat ved salg af fast ejendom har givet befolkningen det indtryk, at det kun drejede sig om spekulanter. Det gør det aldeles ikke. De har alle dage været beskattet og vil vedblive at være det, også hvis man ikke vedtager den nye lov.

Nej, det, det drejer sig om, er, at man udvider indkomstbegrebet til også at omfatte inflationsskabte stigninger. Det foreslåede fradrag på 1 000 kr. om året, når det drejer sig om avancen ved salg af aktier, og den procentvise margin, man angiver for fast ejendom, vil ikke i det lange løb beskytte ejere af almindelige beboelseshuse, landbrugsejendomme og andre, således at de ikke skulle komme i betragtning. Ejendomsskyldvurderingerne er så usikre, så svingende fra vurderingskreds til vurderingskreds, at den omstændighed, at man kan lægge 1956-vurderingen til grund, ingenlunde giver beskyttelse, og mange ejendomme vil blive ramt.

De to lovforslag hænger i og for sig ret nøje sammen, og det er mig uforståeligt, hvordan man har kunnet få de to mindre regeringspartier med i den vogn. En gammel socialist, Sabroe, sagde ganske vist for et par menneskealdre siden, at radikalismen var gødning på socialismens ager — og man kan jo ikke frakende ham spådomsevnenes gave, for det er gået, som han spåede. Han sagde ikke noget om det ærede medlem hr. Niels Andersens parti — på det punkt strakte hans fantasi ikke til.

Hvorom alting er, vi vil ikke have noget som helst at skaffe med lovforslaget om særlig indkomstskat, og vi vil stemme imod det. Vi er imod kapitalvindingsskat på dette som på alle andre områder, og dette er formentlig kun begyndelsen til en almindelig kapitalvindingsskat.

Fanger: Ved første behandling gav jeg udtryk for håbet om, at vi kunne nå frem til en aktieselskabsbeskatning, som for det første ville betyde en betydelig skattelettelse for det store flertal af aktieselskaber og for det andet i hvert fald ikke ville betyde en skatteforhøjelse for et stort

antal aktieselskaber, således som det foresatte lovforslag med de af ministeren og flertallet foreslåede ændringer vil.

I dag foregår en meget stor del af industriproduktionen under aktieselskabsform, og navnlig industrieksporten foretages i overvejende grad af aktieselskaber. Ved vor indtræden i det større marked, bestående af de syvs frihandelsområde, vil betydelige kapitaltilførsler være nødvendige både for de firmaer, der skal forøge deres eksport, for de firmaer, som skal omlægge produktionen, og i øvrigt for alle for at følge med i den tekniske udvikling og skaffe nye arbejdspladser til de store årgange.

Vi havde håbet at nå frem til en samlet skattelettelse for aktieselskaberne i den sikre overbevisning, at pengene ville blive brugt på en fornuftig måde til den investering, som er nødvendig for at gøre os konkurrencedygtige fremefter. Endvidere havde vi håbet at nå frem til en beskatning, der kunne fremme nydannelse af aktieselskaber og udvidelse af bestående aktiekapital. Men dette er ikke tilfældet med lovforslaget og de af ministeren og flertallet foreslåede ændringer. Det ville derimod ske, hvis man fulgte vort forslag om et skattefrit fradrag på 5 pct. af aktiekapitalen. Herved ville man undgå, at den beskedne afkastning, som 5 pct. må siges at være, først beskattes som indtægt i selskabet og derefter som indtægt hos aktionærerne. Efter lovforslaget med de foreslåede ændringer vil hvervrene fremtidig blive tilskyndet til at skaffe sig kapital ved at benytte en lille aktiekapital og optage store lån.

Når det i bemærkningerne til lovforslaget påpeges, at det må

„forekomme uheldigt, at aktieselskabsbeskatningen er opbygget således, at selskaberne af rent skattemæssige grunde tilskyndes til at arbejde med en større aktiekapital end nødvendigt ud fra forretningsmæssige synspunkter“, må jeg heroverfor pege på, at det vil være langt værre, at der nu gennemføres en aktieselskabsbeskatning, som er et incitament til at arbejde med en mindre aktiekapital end påkrævet.

Som et skoleeksempel på lovforslagets urimeligheder kan nævnes Finansieringsinstituttet for Håndværk og Industri, der for ca. to år siden blev dannet af banker og

[Fanger.]

sparekasser for på privat basis at løse påtrængende finansieringsopgaver inden for industri og håndværk. Efter lovforslaget vil dette selskab i skat komme til at betale ca. $\frac{1}{3}$ af sin indkomst, medens det nye finansieringsinstitut for landbruget vil blive skattefrit. Jeg henstiller til den højtærede finansminister, at i hvert fald denne ulighed rettes.

Vi ser således allerede nu, hvorledes alene det, at forslaget om den nye aktieselskabsbeskatning er fremsat, giver anledning til nydannelse og ændringer i det bestående. Den ulighed, der skattemæssigt består mellem banker, der betaler store skatter, og sparekasser, som er helt skattefrie, havde vi gerne set mindsket ved, at aktieselskabsbeskatningen var blevet sænket, medens den nu bliver forhøjet for banker som for andre aktieselskaber.

Venstre og det konservative folkeparti havde også gerne set spørgsmålet om kooperationsbeskatningen løst én gang for alle ved, at de kooperative virksomheder blev beskattet af deres overskud på samme måde som aktieselskaberne. Men da der ikke har kunnet opnås enighed herom i udvalget, har finansministeren lovet i det nye folketingsår at tage problemet op til løsning. Jeg kan heller ikke undlade at udtale min forundring over, at vor henvendelse om en ligestilling straks medførte et løfte om undersøgelse, medens erhvervenes henvendelse om en dybere kulegravning af aktieselskabsbeskatningen og dermed en udskydelse af sagen til efteråret ikke kunne efterkommes.

De foreslåede ændringer, ændringsforslagene nr. 7 og 8, i kooperationsbeskatningen er derfor af teknisk art, og disse forslag skal aldrig benyttes. Det er meget mærkeligt, at der skal vedtages lovbestemmelser, om hvilke man med sikkerhed ved, at de ikke kommer til anvendelse. Vi vil afholde os fra at stemme om ændringsforslagene vedrørende kooperationsbeskatningen.

Endelig er der et problem med hensyn til overgangsbestemmelserne. Jeg har gjort opmærksom på, at disse ikke i deres nuværende form kan siges at formidle en virkelig overgang til den nye beskatning. Men da dette vel skulle være meningen, håber jeg, at dette spørgsmål kan løses i

udvalget mellem anden og tredje behandling, f. eks. på den måde, at ingen selskaber i det første år kan få en stigning på mere end 20 pct., i andet år 40 pct., i tredje år 60 pct., i fjerde år 80 pct. af den nuværende beskatning.

Loven om kapitalvindingsskat eller, som den kaldes, lov om særlig indkomstskat m. v. — som jo indeholder ændringer af den gældende lov begrundet med det fremsatte forslag om indkomstbeskatning af aktieselskaber — må vi på det skarpeste advare imod. Ganske vist foreslår flertallet, at det oprindelige forslag ændres, så det bliver 20 og ikke 30 pct. af fortjenesten, der skal beskattes. Men det ændrer ikke vor oprindelige modstand; vi kan stadig ikke stemme for lovforslaget, vi vil afholde os fra at stemme om ændringsforslagene.

Denne skat medfører, at der i realiteten foretages en konfiskation af en del af den realkapital, der er anbragt i aktier, således at den, der sælger en aktie, som er steget i værdi, efter salget ikke mere kan erhverve et tilsvarende aktiv. Det vil også skabe mindre interesse for anbringelse af opsparing i aktier, når man ved, at en eventuel stigning, som man håber kan opveje inflationen, vil blive beskattet. Lovforslaget rammer alle normale tilfælde af køb og salg af aktier, og den nye beskatning vil kræve en omfattende kontrol og dermed en dyr administration. Det er meget tvivlsomt, om der er mange penge at hente ved denne nye skat; i hvert fald bliver det kun som et almindeligt led i en inflation.

Ændringsforslagene til loven om personlig skat til kommunen, som er en konsekvens af den nye aktieselskabsbeskatning, kan vi tiltræde.

Baunsgaard: Jeg vil gerne ved anden behandling af forslaget om indkomstbeskatning af aktieselskaber sige, at jeg synes, at udvalget har udført et grundigt arbejde, hvilket jo også har givet sig det udslag, som det ærede medlem hr. Paabøl påpegede, at synspunkterne hos oppositionen og regeringspartierne har nærmet sig hinanden meget. Uenigheden har i første række drejet sig om forslaget om særlig indkomstskat. Her vil jeg da gerne bekræfte, at jeg i udvalget fremdrog spørgsmålet om det svenske system, hvorefter der beskattes fuldt ud for

[Bausgaard.]

fortjenester ved afhændelse inden to år og derefter med faldende beløb inden for fem år. Der er meget tiltalende i det svenske system, men man må dog ikke overse, at dette for visse gevinster ved aktiesalg kan betyde en væsentlig højere beskatning, end der nu bliver tale om med en 30 pct.s afgift af to tredjedele af fortjenesten.

Det ændringsforslag, der er stillet af den højtærede finansminister og tiltrådt af flertallet, er jo netop begrundet med det inflationstab, der kan være på kapital anbragt i aktier, og derfor synes jeg, man burde give den indrømmelse, at netop dette, at man kun beskatter to tredjedele af den faktisk indvundne fortjeneste, er en imødekommen af inflationssynspunktet, en imødekommen, som jeg synes var berettiget. Det er derfor, jeg er i stand til at anbefale forslaget som værende bedre end det oprindeligt fremsatte.

Endelig har man også, hvad jeg anser for meget værdifuldt, fået fastlagt kriteriet for, hvornår en aktiegevinst skal beskattes som spekulation og dermed gå ind i den almindelige indkomstbeskatning, og hvornår den skal falde ind under den særlige indkomstskat. Efter det stillede ændringsforslag bliver det sådan, at al gevinst ved aktiesalg inden to år efter erhvervelsen af aktier skal indkomstbeskattes, medens den altid efter to års forløb skal ind under loven om særlig indkomstskat. Man er altså kommet bort fra den hidtidige noget usikre regel, hvorefter bevisbyrden de to første år lå hos skatteyderen for, at salget ikke var spekulation, medens bevisbyrden efter de to års forløb lå hos skattemyndighederne. Jeg er meget tilfreds med, at man nu har fået fastlagt ganske nøje, hvornår man skal indkomstbeskattes af en aktiegevinst, og hvornår den kan gå ind under loven om den særlige indkomstskat.

Hvad selve loven om beskatning af aktieselskaber angår, er der ganske specielt to problemer, som har optaget udvalgets tid. Det er spørgsmålet om dobbelt beskatning og spørgsmålet om beskatning af kooperative selskaber. Det sidste er man blevet enig om skal udskydes og tages op til behandling i næste folketingsår.

Der har været to synspunkter i udvalget. Det ene synspunkt er det, som det ærede medlem hr. Paabøl så stærkt talte for i

dag, at andelsselskaber også skal beskattes af den dividende, man regner med at kunne udbetale. Men der er i denne forbindelse kommet andre ting ind, som man ikke kendte, da man gik ind til udvalgsarbejdet. Man har nemlig med hensyn til aktieselskaber imødekommet synspunktet vedrørende dobbeltbeskatning derved, at vi har indført et 2½ pct.s fradrag, og det har i virkeligheden, da man samtidig var enig om, at den 5 000 kr.s bundgrænse skulle bortfalde både for aktieselskaber og for kooperative selskaber, skabt problemer om den endelige og rigtige løsning af kooperationskatten. Derfor er jeg tilfreds med, at udvalget i enighed kan henstille, at spørgsmålet udskydes til behandling i næste folketingssamling.

Dertil kommer yderligere, at anden del af betænkningen fra det udvalg, som har været nedsat om beskatning af kooperative selskaber, først er blevet offentliggjort i sidste uge. Jeg finder det heldigt, at offentligheden og de interesserede parter får lejlighed til nu at sætte sig ind i alle enkeltheder i denne betænkning.

Jeg er tilfreds med, at man er enedes om denne udskydelse, og jeg skal da kun for god ordens skyld understrege det selvfølgelig, at hvert parti til sin tid står frit med hensyn til de synspunkter, man vil gøre gældende om en revision af kooperationskatten. Enigheden omfatter kun, at bestemmelsen skal optages til revision.

Angående beskatningen af aktieselskaber var der, som det allerede klart kom til udtryk ved første behandling, nogen usikkerhed over for virkningen af, at man nu helt vil ophæve det hidtidige 5 pct.s fradrag. Her er der grund til, synes jeg, ikke mindst efter den omtale, som de ærede medlemmer hr. Paabøl og hr. Fanger gav denne side af lovkomplekset, at understrege, at den regel, man hidtil har haft om 5 pct.s fradrag, jo ikke gav et fuldt 5 pct.s fradrag, idet det kun var et fradrag, der angik den del af indkomsten, der kom ind under den egentlige aktieselskabsskat, ikke kommuneskatten og de øvrige særlige skatter, der findes i den gamle lov. Derfor var og er det fradrag, man har efter den nugældende lov, nærmere 2½ pct. Det er en imødekommen af kravet om en vis fritagelse for dobbelt-

[Bauusgaard.]

beskatning, at flertallet indstiller, at man giver et $2\frac{1}{2}$ pct.s fradrag, og det er en imødekommen i ganske særlig grad af dobbeltbeskatningssynspunktet, at man gør fradraget afhængigt af, at der foretages udlodning af udbyttet. Jeg har bemærket, at såvel det ærede medlem hr. Paabøl som Berlingske Aftenavis har fundet ud af, at dette er en halv imødekommenhed, et halvt forsøg på at undgå dobbeltbeskatning. Ja, man kan vel også sige det på den måde, at det er en hel indrømmelse til det, man har i forvejen. Vi har rent faktisk kun et fradrag på $2\frac{1}{2}$ pct., og det får man også efter finansministerens ændringsforslag. Jeg tror derfor, man rammer mest rigtigt, hvis man erkender, det er en hel indrømmelse til det hidtidige.

Når venstre og de konservative fastholder, at der bør gives et fradrag på 5 pct., er det reelt en fordobling af det fradrag, man hidtil har haft. Nu vel, man kan have det synspunkt, men det bør så understreges, at der her er tale om en indrømmelse, der er dobbelt så stor som i den nugældende lov, og man bør ikke forsøge at give det udseende af, at lovforslaget svækker de hidtidige bestemmelser.

Problemet bliver efter denne ændring større for de selskaber, der ikke giver udbytte. Selv om aktieselskaber normalt skal give udbytte, anser jeg det for værdifuldt, at man dog har fastholdt de regler, som gør overgangen til den nye beskatningslov lempeligere for de selskaber, der ikke giver udbytte, så at man nu rent faktisk i disse selskaber får 5 år til at omstille sig til den nye beskatning, en frist, som, når man kender erhvervslivets forhold og vilkår, ikke er for lang. Jeg er tilfreds med, at man først fra skatteåret 1965-66 helt skal indstille sig på den nye lov i sådanne selskaber.

Jeg er også tilfreds med, at vi i udvalget har kunnet enes om at udskyde lovens ikrafttræden et år indtil skatteåret 1962-63 ud fra det samme synspunkt, at det er

værdifuldt, at erhvervslivet og aktieselskaberne får den fornødne tid til at indstille sig på den nye lov og dens vilkår.

I samme forbindelse skal jeg kun understrege det, der står i betænkningen, at friaktier selvfølgelig ikke kan medregnes, når man skal beregne fradraget på de $2\frac{1}{2}$ pct. af den indbetalte aktiekapital, idet enhver vil kunne forstå, hvilken fordel det da ville være at opskrive kapitalen gennem udstedelse af friaktier; når man her sætter skæringsdatoen til 1. januar 1962, er det en naturlig konsekvens af, at friaktier under den nugældende lov skal indkomstbeskattes hos modtageren af sådanne friaktier. Det ophæver man nu, så friaktier ikke mere skal beskattes hos modtageren efter skatteåret 1962-63, og derfor må det også være rigtigt, at udstedelse af friaktier efter 1. januar 1962 ikke skal kunne medtages som indbetalt kapital, når fradraget på $2\frac{1}{2}$ pct. skal beregnes.

Ellers vil jeg kun til sidst gøre et par bemærkninger om de selvejende institutioner. Man havde oprindeligt i lovforslaget givet den højtærede finansminister en dispensationsadgang til at bevilge skattenedsættelse for sådanne selvejende institutioner. Efter de ændringsforslag, der nu er stillet, nemlig nr. 4 og 5, kan finansministeren give hel skattefritagelse for sådanne selvejende institutioner. Det er jeg tilfreds med, fordi der er sådanne institutioner, som kan siges at have så alment velgørende formål, at en beskatning måtte forekomme urimelig, og jeg er selvfølgelig helt tilfreds med, at finansministeren i bemærkningerne udtaler, at det er hans agt at administrere bemyndigelsen således, at det vil være afgørende for fritagelsen, at disse selvejende institutioner vedtægtsmæssigt ikke må give udbytte. Hermed er netop det alment velgørende og det ikke i personlig fordel interesserede godt understreget, og derfor er jeg tilfreds med denne udtalelse fra den højtærede finansminister. Jeg er også tilfreds med, at finansministeren i bemærkningerne udtaler, at dispensationsadgangen

[Baunsgaard.]

vil blive brugt med hensyn til de puljeordninger, man nu får i landbruget. Det ville være urimeligt, om sådanne puljeordninger, som landbruget har indført for at modvirke svingninger i eksportpriserne, skulle beskattes, og jeg anser det for helt selvfølgelig, at man er enig om, at det ikke ville være rimeligt at beskatte sådanne puljer.

Så skal jeg kun lige sige om forslag til lov om personlig skat til kommunen, at vi i udvalget er enedes om at sætte kommunernes andel af aktieselskabsskatten op fra 12 til 15 pct.; det er en imødekommethed over for kommunerne, som jeg tror er berettiget, og som svarer til det, købstadkommunerne har udtalt ønske om over for udvalget. Jeg tror derfor, vi kan sige, at vi er kommet så nær det rimelige, som det nu engang er menneskelig muligt.

Jeg skal med disse bemærkninger henstille, at man, for så vidt angår forslaget om aktieselskaber, stemmer for den højtærede ministers ændringsforslag, som er tiltrådt af hele udvalget eller udvalgets flertal, og at man stemmer mod ændringsforslag nr. 10, som er stillet af mindretallet.

Niels Andersen: Når vi her har forslag til lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber til anden behandling, kan det vel være hensigtsmæssigt, at man tænker lidt på og gør sig klart, hvad hensigten med aktieselskabsformen i sin tid var. Det var den, at man kunne løse en opgave i flok, hvis ikke den enkelte magtede at løfte denne byrde. Det er i sig selv en uhyre sund og rigtig tanke, men hvordan har udviklingen været på dette område i den forløbne tid?

Der er ganske rigtigt blevet stiftet mange aktieselskaber, og de har løst mange opgaver, som har medført vældig gode og godt drevne virksomheder, men det har også medført, at mange enkeltvirksomheder, når de var blevet tilstrækkelig store, er blevet omdannet til aktieselskaber, og så bliver spørgsmålet: hvorfor har man omdannet sådanne enkeltvirksomheder til aktieselskaber? Svaret herpå kan man for så vidt kun finde i den beskatningsform, der hidtil har været gældende for aktieselskaber. Det viser sig nemlig, at vi

i dag under den bestående aktieselskabsbeskatningslov har en meget forskellig beskatning af de forskellige aktieselskaber. Jeg kender fra det private erhvervsliv et aktieselskab, et familieaktieselskab, hvor aktierne ligger praktisk taget 100 pct. hos én mand, og dér nøjes man for det sidste skatteår med en beskatning på ca. 15 pct. Jeg kender et aktieselskab, som har en mindre aktiekapital, hvor der er flere aktionærer, som betaler 56 pct. i skat. Det vil altså sige, at der under den nuværende aktieselskabsbeskatning er meget store forskelle i den skattebyrde, der lægges på aktieselskaberne.

Hensigten med det lovforslag, vi nu behandler, er netop at komme denne ulighed noget til livs, og her kommer spørgsmålet ind, hvilket fradrag i procent af aktiekapitalen der skal regnes med i det udbytte, der udbetales. Fra regeringspartiernes side er vi standset ved 2½ pct., medens man fra oppositionspartiernes side har ønsket 5 pct. Som det blev gjort klart af det ærede medlem hr. Baunsgaard, er det reelt således, at man også i dag kun har 2½ pct.s fradragsmulighed, og vi er altså i og for sig standset ved at opretholde status quo. Oppositionen ønsker som sagt, at man skal give et fradrag helt op til 5 pct., og hvad bevirker det? Det vil meget let komme til at bevirke, at man udvider aktiekapitalen unødvendigt, set ud fra et forretningsmæssigt synspunkt. Det har nemlig vist sig, at som følge af den beskatningsform, man har i dag, har man i de aktieselskaber, der ikke udbetaler udbytte og derfor kan slippe billigt i skat, pumpet aktiekapitalen unødvendigt op, og man har en mulighed for at anbringe aktiekapitalen i andre selskaber, fordi man har denne skattemæssige begunstiggelse.

Dette kan vel næppe være rigtigt, når man tænker på, at aktieselskabsformen er en form for erhvervsvirksomhed, der skal konkurrere med den almindelige private købmand. Det, man må tilstræbe, er dog så stor ensartethed som muligt mellem den private købmand og aktieselskaberne med hensyn til beskatningen. Konkurrencen, der består i det hjemlige erhvervsliv, skal være lige for alle borgere og for alle erhverv, hvad enten virksomheden foregår under aktieselskabsform eller under privat form. Hvis man giver de betydelige lettelser, som

[Niels Andersen.]

man ønsker fra oppositionens side i aktieselskabsbeskatningen, vil det være en begunstiggelse af aktieselskaberne på bekostning af den privat drevne erhvervs virksomhed. Sådan ligger det jo reelt. Aktieselskaberne er ikke stærkere beskattet end den almindelige købmand.

Vil man have procenten 44, som man nu er kommet frem til, ned, kan man få det ved at opgive det, man nu opretholder i lovforslaget, den halve fradragsret, som kun er udtryk for en principiel anskuelse. Skulle der være mening i tingene, måtte man enten kræve hel fradragsret eller også helt bortfald af fradragsretten. At opretholde den halve fradragsret er principrytteri. Opgiver man den helt, ville man komme ned til 36-37 pct. fra de 44 pct., og hvad betyder det? Det betyder, når der kommer kapital til Danmark fra udlandet og skal ind under den danske beskatningsform, at man er tilbøjelig til at vurdere stillingen på den måde, at de 44 pct. uden videre kan sammenlignes med de skatteprocenter, man har i andre lande, og altså meget let tager fejl, fordi man her har denne halve fradragsret. Derfor ville jeg anse det for en fordel, om man kunne komme ned på en lavere procent ved at opgive den halve fradragsret, som bogstavelig talt ikke er noget, i hvert fald ikke med hensyn til det principielle, man ønsker at opretholde fra venstres og de konservatives side.

Der har fra venstres og de konservatives side været stærke ønsker fremme om en reel nedsættelse af skatten. Men det er jo kommet frem i debatten her i dag, at hvis vi sammenligner os med de lande, som vi skal konkurrere med i frihandelsområdet, er det kun Schweiz, som ligger lavere med hensyn til beskatning, og derfor kan man vel heller ikke helt bruge det argument, at aktieselskaberne nu står over for en meget vanskelig overgangsperiode ved vor indtræden i et større frihandelsområde, og at man derfor burde tilgodese disse foretagender med en skattnedsættelse. I hvert fald er det vel næppe rimeligt set på baggrund af den beskatning, der finder sted i de andre lande. Det er givet, at hvis man skulle kunne nedsætte provenuet af denne beskatning, måtte det

nogenlunde sammenkobles med en lettelse af beskatningen af erhvervslivet i øvrigt.

Ud over dette ønsker jeg at gøre et par bemærkninger til lovforslaget om en særlig indkomstskat ved salg af aktier, hvor man jo nu er kommet frem til at ville beskatte den gevinst, man opnår ved at sælge aktier, med 30 pct. af to tredjedele af fortjenesten. Det ønsker man ikke fra venstres og de konservatives side at være med til. „Dette forslag vil vi ikke have noget med at skaffe; vi vil hverken have lod eller del i en lovgivning af denne art“, siger man fra venstres og de konservatives side. Det var de ord, det ærede medlem hr. Paabøl brugte før, da han talte om dette spørgsmål.

Man kan spørge, om det nu er rigtigt, at man beskatter inflationen. Ville det ikke være mere rimeligt at stille spørgsmålet: hvordan kan man komme inflationen til livs? Hvad er det, der skaber inflation? Det er dog givet: når man lever i et samfund, der stadig væk er under udvikling og, sådan som tilfældet har været i de seneste år, i en meget stærk økonomisk ekspansion, skabes der umiddelbart værdier som følge af denne ekspansion, som følge af denne udvikling. Hvis man ikke lægger en bremse på de højere priser, der skabes på aktier — og det ærede medlem hr. Paabøl var også inde på spørgsmålet om beskatning af de ekstraordinært store fortjenester ved salg af fast ejendom — er det et spørgsmål, hvis ikke man ligestiller disse stigninger med det, som man tjener ved almindeligt arbejde, og beskatter gevinsterne, om man vil være med til at fremme inflationen. Det er spørgsmålet, om det ikke er netop her, grunden lægges til den inflation, vi har været vidne til. Det er vel også urimeligt, at man altid lægger det synspunkt til grund, at sådanne arbejdsfrie indkomster kan man overhovedet ikke røre ved, hvorimod de indkomster, folk erhverver sig ved arbejde, har man aldrig nogen sinde haft betænkelighed ved at beskatte. Det er i hvert fald ikke rimeligt, når man ser det med ganske almindelige menneskeøjne, at sådanne arbejdsfrie indkomster skal være skattefri; men det er naturligvis helt i overensstemmelse med de interesser, som man ønsker at varetage fra venstres og konservativ side. Vi har ikke nogen som helst betænkelighed

[Niels Andersen.]

ved at tage en 30 pct.s skat af to tredjedele af den gevinst, som man får ved afhændelse af aktier.

Ved ændringsforslag nr. 15 og 18 til lovforslaget om indkomstbeskatning af aktieselskaber har vi taget hensyn til de ønsker, der er fremført fra mindretallet om at få kommunernes andel i indkomstskatten sat op til 15 pct.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale de ændringsforslag, som er stillet af den højtærede finansminister med tilslutning af regeringspartierne, og anbefale at stemme imod ændringsforslag nr. 10 til forslag til lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber, som er stillet af oppositionspartierne.

Ragnhild Andersen: Da min gruppes ordfører, det ærede medlem hr. Alfred Jensen, er forhindret i at være til stede, skal jeg gøre et par bemærkninger om lovforslagene og til de stillede ændringsforslag.

Vi sagde allerede ved første behandling, at den kommunistiske gruppe ikke var tilfreds med dette reformforslag. Det var vel en teknisk reform, men den tilsigtede ikke den forhøjelse af selskabsbeskatningen, som vi mener er stærkt påkrævet. Trods gyldne år for aktieselskaberne er skatterne ikke forhøjet, og de foreslås da også kun fastsat som en fast procent; der er ikke tale om nogen egentlig forhøjelse.

Den socialdemokratiske ærede ordfører, det ærede medlem hr. Hans R. Knudsen, sagde, at Danmark var blandt de lande, der havde den allerlaveste beskatning af aktieselskaberne, og det svarer jo også til, at medens aktieselskabsskatten kun er steget til det seksdobbelte i de sidste 20 år, er de personlige skatter på arbejdsindtægter ellevedoblet.

Vi gjorde tillige opmærksom på ved første behandling, at vi ikke var tilfredse med, at man opretholdt skattefradragets ret, og ej heller med reglerne om kooperationsbeskatningen, idet vi mener, at kooperationen bør være skattefri. Min gruppe vil derfor afholde sig fra at stemme ved afstemningen om ændringsforslagene nr. 7 og 8 angående kooperationen. Vi vil i øvrigt vende tilbage til sagen ved tredje behandling.

Med hensyn til de øvrige ændringsforslag til lovforslaget om aktieselskabsbeskatning vil vi stemme imod mindretallets ændringsforslag nr. 10. Vi vil også stemme imod ministerens ændringsforslag nr. 9 til § 17, der er en forringelse af det oprindelige lovforslag, idet flertallet her er gået med til at indføre et udbyttefradrag, hvorved halvdelen af udbyttet kan fradrages i selskabets opgørelse. Det er en sådan forringelse af det oprindelige lovforslag, at vi må stemme imod.

Angående lovforslaget om særlig indkomstskat kan vi heller ikke her tiltræde flertallets indrømmelser til mindretallets fordringer. Mindretallet har ganske vist ikke ladet sig stille tilfreds, men det er jo dem, der har forlangt ændringer i ændringsforslagene nr. 1, 3, 5 og 7. Ændringsforslag nr. 1 og 3 drejer sig om fortjeneste ved salg af aktier, og her er man, såvidt jeg kan se, gået med til, at $\frac{1}{3}$ af fortjenesten skal fritages for skat. Vi kan ikke være med til, at man kun skal beskattede $\frac{2}{3}$ af fortjenesten, og derfor vil vi også bede om afstemning om disse ændringsforslag. Også ændringsforslag nr. 7 vil vi stemme imod. Det drejer sig om fradrag i indkomsten, når man har tab på spekulationsgevinst. Det foreslås, at bestemmelsen i § 3, stk. 3, hvorefter tab ved omsætning af aktier i spekulationsøjemed kun kan fradrages inden for en spekulationsindtægt, men ikke i anden indkomst, skal udgå. Vi kan ikke gå med til, at den bestemmelse skal udgå, og derfor vil vi stemme imod ændringsforslaget.

I øvrigt vil vi afholde os fra at stemme, ikke fordi vi er enige med mindretallet, det er vi ingenlunde, vi har ganske andre synspunkter. Vi mener tværtimod, at loven burde skærpes over for selskaberne, og vi vil vende tilbage til de øvrige enkeltheder ved lovforslagenes tredje behandling.

Aksel Larsen: I sin oprindelige udformning var lovforslaget om indkomstbeskatning af aktieselskaber mestendels en forenkling af de hidtidige beskatningsregler, men tilsigtede samme provenu som hidtil. Så vidt det kan bedømmes, kan man ikke regne med nogle ændringer i provenuet, heller ikke hvis de ændringsforslag, der er stillet enten med tilslutning af hele udval-

[Aksel Larsen.]

get eller med tilslutning af udvalgets flertal, bliver gennemført.

Det ærede medlem hr. Fanger har med følelse talt om, at man havde dog håbet at nå til en skattelettelse for aktieselskaberne, og man får såvel af det ærede medlems som af venstres ærede ordførers taler det indtryk, at det virkelig er synd for aktieselskaberne, så hårdt de beskattes. Jeg synes ikke, der er grund til denne medlidenhed med aktieselskaberne. Der er derimod grund til at være opmærksom på, at samtlige de af lovkomplekset omfattede skatter i 1958-59 gav ca. 440 mill. kr. Det er en stigning i forhold til finansåret 1952-53 på 20 pct. Personbeskatningen er i samme tidsrum steget med 75 pct., den er nu oppe i nærheden af 4 milliarder kr. eller næsten det dobbelte af selskabs- og foreningsbeskatningen, så jeg synes ærlig talt ikke, der er grund til at jamre så voldsomt.

Som jeg sagde før, havde man øjensynlig tilstræbt en forenkling af aktieselskabsbeskatningen, og det princip har man nogenlunde bibeholdt. Dog mener jeg, at forenklingen har lidt noget ved udvalgsbehandlingen, men som sagt: hovedlinjen er bevaret.

Hvad angår erstatningen af det oprindeligt foreslåede faste fradrag på 5 000 kr. med et udbyttefradrag, kan jeg ikke se andet, end at det er noget, som må være til gavn for de store selskaber. Om det i almindelighed vil være rimeligt, er for mig et tvivlsspørgsmål. Der tales så meget om, at det er galt med den dobbeltbeskatning af aktieselskaber, der finder sted, og når man ser, hvilken opmærksomhed betænkningen yder dette problem, altså beskatningen af selskabsindtægter først hos aktieselskaberne og siden af det udbytte, som aktionærerne får, kan man jo næsten undre sig over, at der overhovedet er noget, der hedder aktieselskaber; man kan undre sig over, at der findes personer med penge, som frivilligt lader deres indtægter beskattes 2 gange. Jeg undrer mig nu ikke, for jeg kan jo se, at selskaberne trives udmærket; der kommer stadig flere til, og derfor kan man godt holde op med at jamre så meget over denne dobbeltbeskatning.

Det, der er sagen, er, at aktieselskabsformen byder på forskellige fordele, som ganske vist ikke stikker i øjnene, men som

er af en særdeles kontant natur. De små selskaber, familieaktieselskaberne, kendetegnes jo ved, at aktionæren og hans familie indtager lønnede stillinger som direktører, bestyrelsesmedlemmer eller funktionærer i selskabet; så kan lønningerne fastsættes nogenlunde vilkårligt, uden at skattevæsenet kan gribe ind; de kan fradrages i selskabets indkomst, og der bliver mange gange ikke noget overskud eller kun et minimalt overskud at fordele som udbytte til aktionærerne og mange gange kun et minimalt overskud eller en minimal skattepligtig indkomst at beskatte.

Men der er én fordel, som er langt betydeligere, og som gælder både for de store og de små selskaber; det er den fordel, der består i, at den opsparing, de henlæggelser, der foretages i et selskab, ikke personbeskattes, før de udbetales, og hidtil kun er blevet selskabsbeskattet langt, langt billigere, end aktionærerne kunne gøre sig forhåbninger om at få dem beskattet, hvis den opsparede indkomst skulle beskattes sammen med deres personlige indtægter. Efter de hidtidige regler kom en sådan kapitalopsparing ikke frem til indkomstbeskatning, og den dag aktionæren sælger sin aktie til en højere kurs som følge af de gennem årene foretagne henlæggelser, kan han altså indkassere en skattefri fortjeneste.

Ja, på grund af sådanne fordele, som jeg her har nævnt — og der findes flere — har den såkaldte dobbeltbeskatning hidtil ikke haft stor praktisk betydning, og når man fortsat kun vil opkræve et så beskedent beløb som 450 mill. kr. eller måske 500 mill. kr. i alt i selskabs- og foreningsskatter, er der vist ikke nogen grund til at spille tiden med en sådan jamren over den uretfærdige dobbeltbeskatning og den tyngende selskabsbeskatning. Man må ikke glemme det afgørende, at aktieselskabsformen i det virkelige liv har vist sig uhyre tillokkende, og dette forhold borger vistnok for, at der hos selskaberne er dækning for et skattekrav, der roligt kan sættes højere end den halve milliard, man højst vil kunne nå op til. Man må på ny erindre om, at mens de samlede personskatter siden 1952-53 er steget med mindst 75 pct., er selskabsskatterne i samme tidsrum kun steget med 20 pct.

Hvad i øvrigt angår det foreslåede faste

[Aksel Larsen.]

5 000 kr.s fradrag, som nu antagelig skal bortfalde, så var det på sin vis urimeligt, fordi det bevirkede skattefrihed for en række mindre selskaber. Men om det, man er kommet frem til nu, er mere rimeligt, er jeg i tvivl om. Det ser ud til, at de store selskaber ved henvendelse til udvalget har opnået, at der i stedet for gives et udbyttefradrag, svarende til halvdelen af det deklarede udbytte, så vidt det kan rummes inden for 2,5 pct. af aktiekapitalen; det er i alt fald det, regeringspartierne foreslår. Dette påstås at skulle virke hen til, at selskaberne skaffer sig en passende aktiekapital i stedet for at låne i bankerne. Men realiteten i ændringen bliver en flytning af skattebyrden fra de større til de mindre selskaber, og jeg ved så ikke, om det er mere retfærdigt end det oprindelige forslag. Jeg kan i hvert fald ikke stemme for denne regel om et udbyttefradrag på indtil 2,5 pct. af aktiekapitalen, og det er ganske givet, at jeg må stemme imod venstres og de konservatives efter min mening helt tossede og urimelige ændringsforslag om, at der skal kunne trækkes indtil 5 pct. af aktiekapitalen fra.

Den oprindelige regel i lovforslaget om fuld skattefrihed for selskabernes udbytte af aktier måtte man naturligvis bort fra, fordi den er uforenelig med det udbyttefradrag, man nu vil indføre. Men så falder man tilbage på den hidtil indrømmede datterselskabslempelse; det vil sige, at man vil eftergive den del af moderselskabets skat, der falder på udbytte, modtaget fra et datterselskab, og man vil udvide lempelsesadgangen, idet moderselskabet nu kun skal eje 25 pct. af aktierne i datterselskabet for at få lempelse, mens der tidligere i almindelighed krævedes 50 pct. Jeg kan ikke se, det er rimeligt, at lovgivningen på den måde vil imødekomme behovet for dannelse af datterselskaber eller opmuntre til det. Jeg tror, at dette system med datterselskaber i de fleste tilfælde er et instrument, der gør det muligt for en relativt lille kapital at beherske store kapitaler. Teknisk og organisatorisk kan sådanne underafdelinger under et selskabs virksomhed vel lige så godt indrettes inden for moderselskabets rammer uden formel dannelse af særlige aktieselskaber.

I øvrigt har jeg den bemærkning at gøre om aktieselskabsbeskatningen, at nu skal den jo alene beregnes på grundlag af indkomsten. Så vil jeg gerne spørge, om skattemotivet af aktieselskaberne er effektiv nok. Selskabernes regnskaber er jo ofte meget store og indviklede; magter skatterådene den opgave, og burde selvangivelserne ikke indeholde oplysninger om eventuelle hovedaktionærer og om de ydelser af enhver art, som disse hovedaktionærer og deres familier modtager fra selskabet?

Hvad kooperationskatten angår, forstår jeg, at man ikke vil reformere nu, men afvente resultatet fra det af finansministeren nedsatte udvalg. Så vidt det kan bedømmes, betyder den form, man vil give beskatningen ved regeringspartiernes ændringsforslag, at der ikke bliver nogen reel ændring af den hidtidige beskatning. Men så ved jeg ikke rigtigt, hvorfor man overhovedet skal foretage formelle eller tekniske ændringer. Jeg tror, jeg vil afholde mig fra at stemme om disse forslag.

Hvad den særlige indkomstskat angår, vil lovforslaget blive væsentligt forringet, hvis finansministerens ændringsforslag vedtages. Lovforslaget sondrede oprindelig mellem avance ved salg af spekulationspapirer og avance ved salg af anlægspapirer, idet avance på de førstnævnte beskattedes fuldt ud efter de hidtidige regler, hvilket skulle bibeholdes, medens man ved lovforslaget tilsigtede at gennemføre en 30 pct.s beskatning af sædvanlige avancer uden spekulation. Nu har man i udvalget fundet det rimeligt kun at beskatte en del af avancen med 30 pct., nemlig de to tredjedele, hvilket vil sige, at beskatningen nedsættes fra 30 pct. til 20 pct., og dette er formuleret i ændringsforslag af finansministeren, som er tiltrådt af flertallet i udvalget.

Jeg anser denne nedsættelse af beskatningsprocenten for ganske urimelig. Jeg anser den for ganske urimelig, så meget mere som forudsætningen for at gøre friaktier skattefri herved bortfalder. Hvis motiveringen for denne nedsættelse af den særlige indkomstskat i de pågældende tilfælde skulle være den, at man vil afbøde konjunkturstigninger, burde man i stedet give et fradrag på basis f. eks. af detailpristallets stigning. Jeg må derfor stemme imod de nævnte ændringsforslag, finans-

[Aksel Larsen.]

ministerens ændringsforslag nr. 1, 2 og 3, tiltrådt af et flertal.

Jeg har ingen bemærkninger til det sidste lovforslag.

Finansministeren (Philip): I den debat, vi har haft i dag, har spørgsmålet om kooperationsbeskatningen jo spillet en ret stor rolle. Det kan på en måde synes underligt, når man tager i betragtning, at det, der sker, er, at der ingen ændring foretages i kooperationsbeskatningen, men at man med de nye regler har stilet efter at komme så nær op ad de gamle som på nogen måde muligt.

Jeg vil gerne ved denne lejlighed bekræfte, at hensigten med ikke at foretage ændringer i kooperationsbeskatningen på nærværende tidspunkt er at muliggøre en nøjere drøftelse af kooperationsbeskatningens fremtidige indhold. Jeg vil også understrege, at det er en selvfølge, at i den diskussion, der nu skal i gang, er alle på forhånd frit stillet, og ingen har bundet sig til noget bestemt resultat. Det er hensigten nu at genoptage forhandlinger med de interesserede parter med henblik på at fremsætte lovforslag, så snart som det nu er muligt. Jeg understreger, at skal der være nogen mulighed for at løse det gamle spørgsmål om kooperationsbeskatningen, tror jeg, det er værdifuldt, at man ikke på forhånd lægger sig fast på bestemte synspunkter, for her er et område, hvor synspunkter må bøje sig mod hinanden.

En anden ejendommelighed ved debatten i dag har været, at den på et vist tidspunkt drejede sig om et lovforslag, der overhovedet ikke er til behandling i dag, nemlig det forslag om ændring af lov om særlig indkomstskat, som blev fremsat den 5. i denne måned. Jeg er sikker på, at der bliver en anden lejlighed til at komme ind på det, og jeg skal derfor ikke kommentere de bemærkninger, som det ærede medlem hr. Paabøl kom med i den anledning.

Jeg skal derimod vende mig til det, der er dagens emne, selve aktieselskabsskatten. Det forekommer mig, at man må give dem, der har brugt den bemærkning, at vi er kommet frem til et mindre enkelt resultat end det, der blev fremsat i november. På den anden side må man vel også sige,

at trods de komplicerede enkeltheder, der nu føjes ind i lovforslaget, er det, der foreligger til debat, langt mere enkelt end den lovgivning, vi har i dag. Men er udviklingen gået henimod det noget mere komplicerede, er udviklingen forhåbentlig også gået mod det noget mere rimelige. Mig forekommer det, at 2½ pct.s reglen er rimeligere end det oprindelige 5 000 kr.s fradrag, og jeg vil gerne understrege, at for mig at se er 2½ pct.s reglen så nær op ad det, vi har i øjeblikket, som man kan komme, når man ikke vil fravige de nye principper. Jeg kan derfor ikke anerkende, at det er en halv regel; det er en hel regel, hvorved vi på dette område nærmer os til det, vi har.

I øvrigt vil jeg blot bemærke, at jeg tror, det ærede medlem hr. Niels Andersen sagde noget meget centralt, da han fremhævede som en af de store fordele ved lovforslaget, at reglerne vil skabe større lighed mellem de eksisterende aktieselskaber. For det er givet, at de regler, vi har, på en lang række områder skaber ulighed, en ulighed, som det er meget vanskeligt at finde en fornuftig begrundelse for. Jeg er enig med det ærede medlem i, at vi kunne opgive den halve fradragsret, uden at det ville medføre nogen større revolution, men man kan også drage den konklusion, at man kan også godt bevare den, uden at det får nogen større betydning; når man har proportionalsskat, er spørgsmålet om fradrag eller ikke-fradrag ikke af nogen større betydning.

Jeg føler trang til at takke udvalget. Der er jo gennemført et meget stort arbejde. Der er afholdt ikke mindre end 21 udvalgsmøder, og der er foregået en grundig drøftelse i den tid, der er gået, siden lovforslaget blev fremsat i november. Jeg føler også trang til at takke for den gode modtagelse, lovforslaget fik i dag. Det fik jo en god modtagelse af regeringspartierne og en forholdsvis god modtagelse af oppositionspartierne. Det var kun et enkelt øjeblik, det ærede medlem hr. Paabøl var oppe i de store højder og talte om den socialistiske regerings tøylesløse lyst til at piske befolkningen med skatter. Jeg ved ikke rigtig, hvad det er for skatter, han tænkte på; det er vanskeligt at tænke sig, at det er denne skat, for den indeholder ikke nogen forhøjelse, og aktieselskabsskatten

[Finansministeren.]

her i landet er lavere end i de fleste andre lande og i alle tilfælde lavere end i de lande, vi skal konkurrere med inden for de syv.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v.

Ændringsforslag nr. 1, § 1, således ændret, § 2, ændringsforslagene nr. 2-5, § 3, således ændret, §§ 4-12, ændringsforslag nr. 6 og § 13, således ændret, *vedtoges uden afstemning.*

Ændringsforslag nr. 7 *vedtoges* enstemmigt med 79 stemmer; 57 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§ 14, således ændret, *vedtoges uden afstemning.*

Ændringsforslag nr. 8 *vedtoges* enstemmigt med 78 stemmer; 57 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§ 15, således ændret, og § 16 *vedtoges* uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 10 *forkastedes* med 83 stemmer mod 52; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 9 *vedtoges* med 79 stemmer mod 3; 55 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§ 17, således ændret, *vedtoges* uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 11 *vedtoges* enstemmigt med 79 stemmer; 57 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§ 18, således ændret, *vedtoges* uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 12

vedtoges enstemmigt med 79 stemmer; 57 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§ 19, således ændret, ændringsforslag nr. 13, § 20, således ændret, ændringsforslag nr. 14, § 21, således ændret, § 22, ændringsforslag nr. 15, § 23, således ændret, ændringsforslag nr. 16, § 24, således ændret, §§ 25-28, ændringsforslag nr. 17, § 29, således ændret, §§ 30 og 31, ændringsforslag nr. 18, § 32, således ændret, §§ 33 og 34, ændringsforslag nr. 19, § 35, således ændret, ændringsforslag nr. 20, § 36, således ændret, ændringsforslag nr. 21, § 37, således ændret, ændringsforslag nr. 22, § 38, således ændret, ændringsforslag nr. 23, § 39, således ændret, og §§ 40 og 41 *vedtoges* uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om særlig indkomstskat m. v.

§ 1 *vedtoges* uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1 *vedtoges* med 79 stemmer mod 4; 53 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2 betragtedes som *vedtaget* med samme stemmetal som ændringsforslag nr. 1.

Ændringsforslag nr. 3 *vedtoges* med 79 stemmer mod 4; 53 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§ 2 i den ændrede affattelse *vedtoges* uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 *vedtoges* enstemmigt med 81 stemmer; 56 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 5

vedtoges med 80 stemmer mod 3; 53 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 6

vedtoges med 80 stemmer mod 3; 53 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 7

vedtoges med 79 stemmer mod 4; 53 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§ 3 i den ændrede affattelse og §§ 4-6

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 8

vedtoges enstemmigt med 79 stemmer; 57 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§ 7, således ændret, og §§ 8-18

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 9

vedtoges enstemmigt med 79 stemmer; 57 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§ 19, således ændret, og § 20

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Man gik sluttelig til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov vedrørende personlig skat til kommunen.

§§ 1-7, ændringsforslag nr. 1, § 8, således ændret, ændringsforslag nr. 2 og § 9, således ændret,

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Det er meddelt mig, at udvalget angående forslag til lov om oprettelse af „Danmarks teknisk-videnskabelige forskningsråd“ og „Statens teknisk-videnskabelige fond“ ønsker at afgive mundtlig indstilling ved nævnte lovforslags tredje behandling.

Det er meddelt mig, at udvalget angående forslag til lov om deling af Københavns stift og oprettelse af et nyt bispeembede ønsker at afgive mundtlig indstilling ved nævnte lovforslags tredje behandling.

Det er meddelt mig, at udvalget angående forslag til lov om fordeling af en fra Forbundsrepublikken Tyskland i henhold til overenskomst af 24. august 1959 modtaget ydelse ønsker at afgive mundtlig indstilling ved nævnte lovforslags tredje behandling.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 31. maj kl. 14 med følgende dagsorden:

1) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om en kornordning for høståret 1960-61.

2) *Anden (sidste) behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om beretning angående Nordisk Råds 7. session.

3) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om en opsparingsordning for unge ikke-forsørgere.

[Formanden.]

4) *Forespørgsel til udenrigsministeren af Per Hækkerup m. fl.*

Formanden meddelte sluttelig planen for tingets øvrige møder i den følgende uge.

Mødet hævet kl. 11⁵⁰.

109. møde.

Tirsdag den 31. maj kl. 14.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om den offentlige sygeforsikring og forslag til lov om ændring af lov om svangerskabshygien har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om ændringer af lov om ungdomsundervisning m. v. har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Udvalget angående forslag til byggelov for købstæderne og landet og forslag til lov om brandvæsenet i købstæderne og på landet har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Det er meddelt mig, at finansudvalget ønsker at afgive mundtlig indstilling over forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret fra 1. april 1959 til 31. marts 1960 ved dette lovforslags tredje behandling.

Medlem af folketinget Ragnhild Andersen har meddelt mig, at hun ønsker til socialministeren at stille følgende spørgsmål:

„Hvordan anvendes i praksis forsorgslovens § 282, hvori det hedder, at „i tilfælde, hvor hjælpen ydes til kvinder [enlige mødre], der er beskæftiget med nedsat arbejdstid, vil der ved beregningen af hjælpens størrelse kunne ses bort fra indtil halvdelen af den af pågældende oppebårne arbejdsindtægt“?“

Medlem af folketinget Ragnhild Andersen har meddelt mig, at hun ønsker til finansministeren at stille følgende spørgsmål:

„Er en kvinde, der bliver enke, pligtig at betale sin mands skat, og finder ministeren det i bekræftende fald rimeligt, når hendes indtægt efter dødsfaldet er væsentlig lavere end ægtefællernes samlede indkomst?“

Medlem af folketinget H. C. Toft har meddelt mig, at han ønsker til ministeren for offentlige arbejder at stille følgende spørgsmål:

„Kan ministeren for offentlige arbejder oplyse, hvornår kommissionen vedrørende en broforbindelse over Salling-sund vil afslutte sit arbejde og afgive betænkning?“

Spørgsmålene vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Med skrivelse af 24. maj fremsender udenrigsministeren eksemplarer af en af udenrigsministeriet udarbejdet beretning til folketinget angående De Forenede Nationers 14. plenarforsamling. Eksemplarer af beretningen er omdelt til tingets medlemmer.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om en kornordning for høståret 1960-61.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 5808).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Carl Petersen: Udvalget har holdt et møde efter lovforslagets anden behandling. Der er ikke stillet ændringsforslag, og jeg indstiller lovforslaget til vedtagelse i den form, hvori det nu foreligger efter afstemningen ved anden behandling.

Hermed sluttede forhandlingen.